

Az ismeretkör: A természetismeret alapjai

Kredittartománya (max. 12 kr.): 12 kr.

Tantárgyai: Földrajz 1. (Általános földrajzi ismeretek)

Földrajz 2. (Magyarország természet- és társadalomföldrajza)

Biológia 1. (Növénytani ismeretek és gyakorlatok)

Biológia 2. (Állattani ismeretek és gyakorlatok)

Biológia 3. (Az ember egészségtana)

Biológia 4. (Ökológia)

Tantárgy neve: Földrajz 2. (Magyarország természet- és társadalomföldrajza) TAN szak VMT Neptun kód: VMTANB7002, VMTALB7002	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50%elmélet-50%gyakorlat	
A tanóra típusa: 1 óra ea. és 1 óra gyakorlat/hét, 30 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott tematika közös elektronikus felületen elérhető• az előadások ppt-i elérhetőek a közös elektronikus felületen• feladatok szempontsora közös elektronikus felületen• digitális tananyag biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül	
A számonkérés módja: vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Feladatok: <ul style="list-style-type: none">• beszámoló Magyarország természetföldrajzi topográfiájából• projektkészítés megadott szempontok alapján választható témában• prezentáció a kiadott témakörből (Magyarország valamely nagytája)• beadandó a kiadott témában• közös értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.	
Előtanulmányi feltételek: nincsenek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Hazánk természetföldrajzi helyzete. Magyarország területének földtörténeti fejlődése, szerkezete, domborzatának általános képe. Magyarország éghajlata. Éghajlatunkat kialakító tényezők. Az éghajlati elemek területi és időbeli eloszlása. Magyarország vízrajza. A felszíni vizek. Vízhalózatunk kialakulása és jellege. Folyóvizeink és állóvizeink. Felszín alatti vizek. A talajvíz és jelentősége, rétegvizek, karsztvizek, hévizek. Források. Magyarország talajtakarója. Magyarország természetes növényzete és állatvilága. Magyarország tájai (nagy tájak és résztájak) és azok természetföldrajzi és gazdaságföldrajzi adottságai.	

Magyarország gazdasági földrajzának vázlatos áttekintése. Változások a magyar gazdaságban a rendszerváltás után.

Magyarország társadalomföldrajza (népesség- és településföldrajz).

Hazánk és az Európai Unió. Magyarország helye Európa gazdasági életében és a világgazdaságban. A kurzus során érintjük a médiaértés és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit, valamint azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. Megfelelő kontextusba helyezzük a fenntartható fejlődés fogalmát mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása. Olyan kérdéseket is körüljárunk, hogyan lehet összeegyeztetni a környezet fenntarthatóságát a gazdasági fejlődéssel és a társadalmi egyenlőség és igazságosság rendszerével. A fentiekben túl érintjük a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem kérdésköreit is.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Both Mária-Csorba F. László (2003): *Források*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4105 0
2. Középiskolai *Középiskolai földrajzi atlasz*, Cartographia, Budapest, 2013. ISBN:9789632625447
3. Dr. Endrédi Lajos: *Földrajzi ismeretek*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN: 963-19-0348-6
4. Endrédi–Benke–Harag: *Földrajzi gyakorlatok*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9631903540
5. Dávid János – Dr. Harag Ferenc: *Magyarország földrajza*. Kaposvár, Dávid Kiadó, 1999. 123 p.

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik a 10-12 éves gyermekek és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első négy iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Biztos szaktudományos ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Tisztában van a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- A gyermekek életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására, elemzésére és értékelésére.
- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 10-12 éves korú gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 10-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.

- Elméleti ismereteit alkalmazni képes a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.
 - Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- c) **attitűdje**
- Tevékenységét a 10-12 éves korú gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
 - Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
 - Felelős és kezdeményező szerepet vállal a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.
 - Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
 - Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- d) **autonómiaja és felelőssége**
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 10-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért, a kulturális hagyományok ápolásáért.
 - Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
 - Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
 - A szakterületén belül a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.
 - Felelősséget vállal a nevelési intézményben végzett tevékenységéért, a nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért. Szakmai fejlődésének tudatos irányítója.

Tantárgy felelőse: Megyeriné dr. Runyó Anna, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Both Mária, főiskolai tanár, PhD